

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 pe an 20 cor.
 pe 6 luni 10 cor.
 pe 3 luni 5 cor.
 pe o lună 2 cor.
 Abonari de Duminecă pe an 4 cor.
 pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un vir garmond: prima dată 14
 bani; a doua oară 12 bani; a treia
 oară 8 b. de fiecare publicare.

Atât abonamentele, cât și inserțiile
 se plătesc în avans în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate

Scrisori neînscrise nu se primesc

Puși alături...

Prețioase aprecieri au apărut din nou în condeiul distinsului fruntaș maghiar Mocsáry Lajos, în numărul de Duminecă al ziarului «Egyetértés».

Ocupându-se de cauzele, cari au putut scoate din nou la suprafață pe fostul ministru președinte Bánffy, care a fost alungat de pe arena vieții politice maghiare ca un «criminal național», ne arată gradul de orbire al societății maghiare, care din «criminal» îl scoate acum erou pe Bánffy, care s'a îmbrăcat în haina ultra-șovinismului ca să nu poată fi recunoscut.

Și dovedește înțeleptul patriot, că meschinăria aceasta se face numai în detrimentul poporului maghiar. Se trezesc ambiții imposibile, ținte absurde, năzuinți deșarte, pentru care e păcat un popor să-și cheltuiască energiile. Ear cine o face aceasta conștient, este un simplu aventurier politic. Viața politică maghiară este azi îmbibată de acest spirit bolnăvicios. Trecere n'are decât cel-ce făgăduiește mai mult. Și se nu ne mirăm tocmai de Bánffy, care în poziția sa neresponsabilă de azi, se zbate ca un nenorocit s'ajungă și el ceva, «tettekkel névező» cum zisese, când însuși ministrul președinte Tisza, se ia la întrecere cu dînsul. Bánffy puțin de nu s'a întârziat, Tisza încurcând îl supralicita. Prin urmare ministrul președinte al țării, în poziția lui responsabilă, care ar trebui să calmeze și modereze

esagerațiunile, cari dacă se pot explica, când vin din partea opoziției, uzând guvernul de ele, este ceva nu se poate mai condamnabil și mai eclatant dovedind, de ce este capabil pentru a se menține la putere.

Dar să dăm cuvântul d-lui Mocsáry: . . . «A urmat ultra liberalismul. Era o armă ieftină, o știm doar dela partidul liberal, cât de puțin obligă. Dar le suna bine unor urechi și spre mai marea surprindere a țării i-a adus drept rezultat prezidenția dela casina din Lipotváros. A venit mai departe, respective într'un timp cu aceasta, șovinismul, dar de acesta baronul Bánffy a uzat ridicându-l la cub, în formă de ultra-șovinism. Acesta i-a fost adutul, acesta țigul norocos, căruia are de a multumi că sub raportul popularității a devenit milionar. Eu nu vreau să-l chem în proces pe Bánffy, asupra chestiunii naționalităților, ci simplu pun întrebarea, ce a făcut dînsul marele și extra-șovinistul, în interesul «clădirii statului-național maghiar» atunci, când era în situație, ca ministru-președinte, a fi «tettekkel névező.» N'a făcut altceva decât legea neisbutită și neexecutabilă a maghiarizării numelor de localități. Ce dovedește asta? Nu avea că dînsul n'ar fi dorit poate mai mult să facă, în privința asta nu vreau să-l bănuiesc, ci simplu avea, că executarea maghiarizării generale nici începe, nici continua nu se poate cu nici un mijloc, și a anima, a încuraja publicul cu aceasta, a te angaja la aceasta, este humbug și nimic alt-ceva. În privința asta dealt-fel i-a luat deja pânea

ultra-șovinistului baron, nimeni altul decât contele Tisza István, care foarte precaut și cu multă moderațiune s'a declarat în discursul său program în chestiunea naționalităților, dar în privința asta tot atât de mult s'a desmințit pe sine ca și în altele, când a scos în vileag proiectul de reformă al învățământului poporal.

Toate acestea nu sunt alt-ceva decât un fel de practică vicleană.

În vorbirile sale ultime a mai zis, că dînsul e convins, că se poate în deplină unire cu dinastia crea statul național, trebuie știut numai modul. Ce arcan are cu privire la asta, baronul Bánffy nu ne-o spune, care va fi miezul acestei fraze, a acestei oferi — des Pudels Kern — vom vedea, dacă se va desface din ceața de frază. Însă că pe ce baze morale vrea să așeze edificiul deplinei sale rehabilitări ori poate reactivării, o vedem din ultima sa vorbire în care a glorificat fuziunea stângei dela mijloc, cea tradare fără păreche de principii, care va rămânea veșnic o pată neagră a istoriei noastre.

Mai adăugându-se la asta multe momente personale, cu astfel de arme i-a succes lui Bánffy să se facă om interesant și cine știe ce gânduri nu-l mai frământă și ce va urma încă de fapt. Am văzut în vremea din urmă multe surprinderi. Dar', dacă faimosul erou al faimoaselor alegeri din 1896 și a clauzei de Ischl, se silește spre o adevărată rehabilitare morală, pună-se altfel pe lucru, nu însă cu slăbiciunile omenești min-

Statuia lui Pasteur.

De curând s'a ridicat la Paris, pe piața Clusseau, monumentul marelui Pasteur, opera deosebită a sculptorului Falguière.

Cu acest prilej dl Errera, membru în Academia Regală din Bruxela, a pronunțat un discurs, în numele subscriitorilor străini în care face un splendid omagiu lui Pasteur.

Iată textul aceluia discurs:

„Sunt nume privilegiate, a căror strălucire, pură și simplă, luminează întreaga umanitate; în jurul lor toate rivalitățile se domolesc, ori-ce sentiment meschin dispare, iar în inimă nu mai rămâne loc decât pentru efuziune unanimă a recunoștinței universale. Numele glorios al lui Pasteur este din aceste:

Viu, în numele comitetelor străine de subscripție internațională, să aduc omagiu memoriei francezului ilustru pe care îl venerază lumea întreagă — salutul respectuos și entusiast al nenumăraților aderenți cari din toate țările — Germania, Austro-Ungaria, România, Belgia, Danemarca, Egiptul, Spania, Statele-Unit, Olanda, Norvegia, Portugalia, Italia, Elveția, Rusia, etc), s'au grăbit să-și dea obolul pentru această meritată gloriificare.

Ce pot să spun afară de ceea-ce alți au spus mult mai frumos?

Dar însă-și repetarea elogiilor constituie un hymn cântat de vocile cele mai inegale.

Unul din precursorii lui Pasteur, astronomul și fisicianul Biot, a spus de dînsul la epoca debutului:

„Acest tânăr luminează tot ce atinge.“

Imi pare că nici un cuvânt nu răsuna mai bine toată cariera sa științifică, toată acțiunea sa mondială.“

Noi suntem astăzi atât de impregnați de ideile pasteuriene, că ne trebuie o efortare considerabilă pentru a ne închipui ce era o sumă de probleme mai înainte de a fi transformate de puternica sa influență.

Ar fi un tablou interesant acela care ar simboliza starea în care le-a găsit și starea în care le-a condus.

S'ar vedea haosul moleculelor disuimetrice orientându-se de odată, luminându-se grație razei de lumină proiectate de Pasteur. Toată chimia structurală modernă își are aici originea.

Fermentațiile nu formau înainte de Pasteur, decât o grămadă confuză de materiale disparate, de rețete empirice, de date contradictorii. A făcut un edificiu grandios, cu multe camere locuite fiecare de câte un meșter îndemânic, — voesc să spun un ferment viețuitor — care are modul său propriu de-a desface moleculele și de a le debita în fragmente definite.

Chirurgia ar fi reprezentată mergând pe di-buite în noapte, pe un drum aproape imperceptibil, în mijlocul infecțiilor plagelor.

Pasteur sosește, drumul se luminează, se curăță și ocolește departe de bălțile pestilențiale.

Pe când medicina rămânea mai înainte tremurândă și desarmată în fața germinilor morbizi, Pasteur, o învăță să cunoască acești inimi, să-i combată și să-i domine, să-i aservească și să facă din ei cei mai buni aliați.

Igiena, medicină care prevede a eșit de a-semeni transformată din mâinile sale.

Sau mai bine grație lui s'au pus bazele solide, ale unei igiene sociale alături de igiena individuală.

Unul din cei mai eminenti dintre discipolii lui Pasteur, Duclaux — a cărui amintire aruncă o umbră de tristețe asupra acestei apoteoze — a făcut din această chestiune o carte admirabilă.

Pasteur a fost mai mult de cât creatorul unei științe, mai mult de cât binefăcătorul agriculturii, mai mult de cât renovatorul medicinei, chirurgiei și igienei, a fost un creator de umanitate.

Pe când atâtea conflicte de interese, atâtea aspirații opuse, atâtea antinomii de credință dirijează pe oameni, știința îi asociază în mod indisolubil prin convergența efortului și universalitatea binefacerilor“.

ciunile convenționale și iluziunile veninoase jucând o isteată tactică.

Pân'aci Mocsáry. N'avem dela noi nimic de adăugat.

Reviziunea regulamentului.
Pe coridorul camerei nu se vorbea eri despre altceva decât că contele Tisza, încă sub durată acestei a treia sesiuni, vrea să-și realizeze proiectul de reviziune a regulamentului Dietei. Afirmativ discuția asupra listei civile l'a hotărât așa repede. La locurile prea înalte, discuțiunea aceasta a făcut o impresie foarte rea și a produs îngrijorarea că și soartea celorlalte proiecte importante devine problematică. Ingrijorarea aceasta i-a fost adusă la cunoștința contelui Tisza. În chipul acesta s'a născut planul despre care câteva zile nu se știa încă nimic, că după terminarea bugetului nu se va termina sesiunea treia, ci numai după reviziunea regulamentului.

DIN DIETA.

— Ședința dela 25 Iulie. —

S'a continuat desbaterea bugetului. Se resimte însă asupra discuției lăncezala produsă de căldurile mari, nimeni n'are voce de obstrucție, toți sunt dornici de vacanțe. La bugetul presidiului ministerial au luat cuvântul Ilyés Bálint, Madarász József, Barabás Béla, Rátkay László, cerând urcarea penziunii honvezilor infirmii din revoluțiunea dela 1848. Tisza a promis că se va ocupa de afacere, și la bugetul anului viitor va ținea cont de aceste pretensiuni juste.

La bugetul ministerului a latere, ia cuvântul Rátkay László și Bedőházy János, dificultând că Maiestatea Sa împarte orduri austriace, cetățenilor unguri. A răspuns Khuen Héderváry, că ordurile se împart cu observarea strictă a dreptului public ungar.

La sfârșitul ședinței s'a început desbaterea bugetului internelor. Szalay László și Kelemen Béla au avut aci unele obiecțiuni, la cari a răspuns ministrul președinte Tisza.

Ședința s'a terminat la orele 3.

SERBAREA DELA PUTNA.

DISCURSUL*)

D-LUI DR. DIMITRIE ONCIUL

ROSTIT LA

SERBAREA DELA PUTNA DIN 3/16 IULIE 1904.

În anul următor, sultanul Mohamed în persoană, cu înfricoșată oaste, împreună cu Basaraba Laiot, în putere totală de vr'o 200.000, ajutată încă și de 30.000 de Tătari, veni să-și ia răzbu-nare. Lui i-se puse în cale Ștefan singur, numai el cu Moldovenii săi, 40.000.

După-ce bătu și goni ordele tătărăști, ce pe neașteptate făcură o diversiune, jefuind țeara de la gura Nistrului până lângă Suceava, Ștefan lăsând ostașii țeranii pe câte-va zile să-și caute vetrele pustiite, se retrase cu restul oștirii spre munți. Aci, la Valea-Albă, loc numit de atunci Războieni, Thermopyele Române, în 26 Iulie 1476, cei 10.000 de curteni călări cu care eroul rămase să susțină eroica luptă se închină morții. Floarea

Moldovei rămase atunci pe câmpul de războiu. „Mulți din Boerii cei mari au picat“, — zice cronicarul, — și vitejii cei buni au perit cu totul atunci pe câmpul de războiu. Și fu scârbă mare în toată țeara, și tuturor domnilor și crailor de prinprejur. Ștefan scâpă ca prin minune, cu puținul al său. Era înfrângerea lui cea dintâiu. El fu înfrânt, dar nu învins. Era o înfrângere din acele ce rămân înscrise în cărțile istoriei ca fapte de neperitoare glorie.

„Eu și curtea mea“ — zicea el prin solul său la republica Veneției — „am făcut tot ce am putut, și s'a întâmplat ce v'am spus. Care lucru eu cuget că a fost voia lui Dumnezeu, ca să mă pedepsească pentru păcatele mele. Lăudat fie numele lui: căci învingerea repurtată de Mahomed era ca ș'o înfrângere. Turcii părăsiră Moldova cu mari pierderi, fără să fi luat nici o singură cetate, și fără nici un câștig, în afară de prada ce făcuse. Decimați prin boală și foame, ei măi fură loviți de Ștefan la întoarcere așa încât, cum spune un cronicar austriac, „mulți au fost uciși în fugă, mulți s'au înecat în Dunăre“. Era — cum și regele Ungariei, Matias Corvin, zice scriind către papa — „o fugă rușinoasă“.

Legenda ce ne-a transmis cronicarul Neculcea în „O seamă de cuvinte de bătrâni“ atribuie această miraculoasă isbândă a lui Ștefan îmbărbătării lui prin un cucernic sehastru, care-l făgădui biruința pentru o mănăstire, și poveștii primite dela muma vrednică de fiul ei, muma care nu l-a lăsat să intre învins în cetate, trimițându-l să învingă s'au să moară în războiu.

Izbânda fu câștigată și asupra lui Basaraba Laiot, pe care Ștefan, în unire cu oastea ungucei veni în ajutor prea târziu pentru a se folosi de ea contra Turcilor, îl scoase din nevrednicia domniei.

După patru ani, luptele cu Turcii începură din nou. Ștefan căută să înlăture dela tronul Țării-Românești pe un alt Basarab rătăcit, Basaraba Tepeș, și acesta pus în domnie de dînsul, dar devenit apoi, ca și Laiot, partizan al Turcilor și susținut de ei. Învingător asupra lui Tepeș, care fu resturnat, cu tot ajutorul primit dela Turci, el avu apoi să îndure nenorocosul război din 1484 pentru Chilia și Cetatea-Albă. După eroică apărare contra unei puteri dușmane de 300.000 de oameni și 100 de corăbii care veniră asupra lor cu sultanul Baiazid II în frunte, cele două cetăți căzură în mâinile Turcilor. Era al doilea din cele două războaie pierdute de Ștefan, care și de astă dată rămase fără nici un ajutor dela vecinii creștini. Până în două ani după aceasta, el bătu pe neîmpăcatul dușman de două ori, la Cătlăbuga și la Șcheia, ultimele lui lupte cu Turcii, dar fără să poată recuceri cetățile pierdute.

Încercarea din urmă a lui Ștefan de a face o coaliție contra dușmanului crucei, pentru care el căuta să câștige și pe marele duce al Moscovei, Ioan Vasilievici, cuscrul său, nu izbuti. Legăturile de pace ale Ungariei și Poloniei cu Poarta cu care ambele state încheiară armistiții, îl siliră să renunțe a duce mai departe lupta sfântă, lupta pe care o începuse cu atâta credință și entuziasm, lupta pe care o susținuse cu atâtea sacrificii și decepțiuni. Cine poate să știe ce biruințe pentru creștinătate el ar măi fi putut să îndeplinească, dacă principii creștini îl secundau cuvenit.

El singur luptând eroica luptă, mântuire a adus neamul i său. Mântuire i-au adus, ajutându-l să treacă prin acea mare criză a cărei victimă au devenit toți ceilalți creștini din Sud-estul Europei, și ferindu-l să împartă aceeași soartă nefericită, așa în cât Statul român putu să păstreze și mai departe, deși sub suzeranitatea turcească, o viață politică a sa proprie, o viață națională. El ast-fel, într'un timp de „cumpănă mare pământului nostru și nouă“, pasul soartei l-a hotărât.

În greaua luptă ce a purtat pentru Cruce și neam, Eroul strălucește nu măi puțin și prin faptele păceli.

Cele 44 de mănăstiri și biserici zidite de el și bogat înzestrate, din cari 7 sunt în Bucovina, erau tot atâtea locășuri de cultură a neamului românesc, de învățatură creștinească și de întărire sufletească.

Literatura cultivată în ele, cea bisericească și cea profană, în care se distinge măi ales istoriografia prin analele dela Putna, scrise în această mănăstire, a fost întemeietoare pentru cultura literară din urmă. Arhitectura, pictura și odoarele lor sunt cele mai prețioase monumente ale artei

naționale. Ear averile hărăzite lor, ca și mănăstirile ale cititorilor de măi înainte, — și din cari s'a format, în cea măi mare parte, marele fond bisericesc al bucovinei, creat de ricit-pomenitul împărat Iosif al II, — au asigurat bisericii și Țării mijloace bogate de bună și prosperitate.

Așa viața de domn, nu era menită să sfârșească fără ca ea să fie încoronată, după luptele pentru Cruce și după gloria faptelor și de gloria Neatărării.

În Codrul Cozminului, la 26 Octomvrie 1490, Ștefan înfrângând trufia suzeranului Polon, cuceri neatărarea desevisită. Neînțelegerile au precedat această ruptură se arătară după pacea încheiată de Polonia cu Poarta în 1489, pace prin care așteptatul ajutor dela rege suzeran pentru recucirerea cetăților Cetatea-Albă se dovedi ca făgăduință amăgitoare.

Când apoi, după moartea lui Matias Corvin, coroana Ungariei era disputată de Vladislav, fiul regelui polon, și de Maximilian de Austria, fiul împăratului german, Ștefan se decise pentru nobilul Hamsburg. Maximilian știa să ținuască amicia lui. El îi dădu plenipotențe ordinare în Transilvania și provocă staturile silvane să dea ascultare domnului Moldovei, puternic să primească, în numele lui Maximilian, jurământul de credință al Ardelenilor și să apere. Această apropiere a lui Ștefan de imperiul german și de casa Habsburgilor este o frumoasă probă de pătrunderea sa politică, nu numai prejos geniul său militar. Și este o minunată sursă a istoriei, în tainele ei nepătrunse, cum gusturilor Urmașii ai amicului său cu vederi le-a fost destinat să ocrotească mormântul și fundațiunile sale pioase în această țeară.

Relațiunile lui Ștefan cu Polonia, devenite în acel timp ostile, au urmat să fie, și după cunoașterea lui Vladislav ca rege al Ungariei, urma păceii lui cu Maximilian, tot măi încordate până când vechile legături de vasalitate fură rupte cu desevirșire în Codrul-Cozminului. Pacea locită apoi de regele Ungariei fu încheiată în 1499, prin un tractat de alianță defensivă și ofensivă între domnul Moldovei și regii Poloniei și Ungariei ca aliați, egali, alianță îndreptată ales contra Turcilor.

Secolul se încheiă cu un rezultat din cel măi mare ale istoriei române: Ștefan, domnul Moldovei, după 43 de ani de lupte vitejești și înțeleaptă domnie, într'un nou secol de singur stăpănit, în neatărare recunoscută suzeranii de altă dată ai Moldovei, încununat glorie, admirat în câte-și patru părți ale țării. Era un moment de înălțare cum neamul românesc n'o avuse până atunci și cum n-a măi avut-o de atunci decât în zilele noastre.

Când pe urmă, înainte de a se împlini pe secolii, gloriosul urmaș al gloriosului Domn ducea peste Dunăre vitejii României ca să recerească neatărarea țerei lor reinălțate din umilire, umbra eroului dela Racova și boienii, dela Baia și dela Codrul-Cozminului sufletea inimile eroilor dela Grivița și Plerahova și Smărdan.

Și când chipul străbunului reapărea în Capitala Moldovei, înconjurat de trofee din boiul independenței, România încoronată cu gala coroană da oțel îl saluta prin glasul popului care a cântat gloria lui:

„O, Ștefane! . . .
„Azi Țeara mândră te primește,
„Purtând coroană de oțel.
„Tu, ce viteaz ai apărât-o,
„Primește-o! . . . Deamnă-i s'o privești!
„Independentă ai lăsat-o,
„Independentă o găsești!“

Împreună cu Țeara recunoscătoare, istoria se închină lui.

Este răsplătit în Istorie!

Și cât timp va fi sub soare suflare românească, numele lui preamărit va fi din veac în veac!

Spre a-l preamări pe el, Români din toată țeara și de pe tot pământul românesc, împreună cu bunii creștini din alte neamuri, ne-am adunat astă-zi aci la mormântul lui.

1). A se vedea numărul 132.

Venit-am la acest mormânt ca la un izvor viață și de virtute, izvor de însuflețire și de demnitate la faptele patriotice și creștinești. Venit-am să mă înălțăm și să le întărim, neamul și să ni-l iubim și țara ce în sinul ei păstrează acest prețios odor.

Acum 400 de ani, mare jale și plângere în toată țara Moldovei, jale și grijă în creștinătate. Căci zice cronicarul:

„Ingropat-au pe Ștefan Vodă în mănăstirea Putna cu multă jale și plângere tuturor locuitorilor țării, cât plângea toți ca după un părinte mor, că cunoșteau toți că s'au scăpat de mult război și apărare. Ce după moartea lui îl zicea Ștefan Vodă, nu pentru suflet ce este în mâna lui Dumnezeu, că el încă au fost om cu păcate, ci pentru lucrurile sale cele vitejești, că nimeni din domni, nici mai înainte, nici după aceea nu l'au ajuns“.

Iar medicul venețian Leonard de Massari, scriitor al ultimelor momente ale lui Ștefan, la 24 de zile după moartea lui, scria din Buda către regele:

„Ștefan Voevod, fiind aproape de moarte, se arăta în viață, așa și în moarte s'au arătat înțelept și înțelept. Căci înțelegând că este zizania între hoieri pentru alegerea noului domn, îndată porunci de-l duseră în câmp unde erau adunați toți ai săi, și puse de prinse pe copiii zizaniei de ambe părțile și-i dete morții“. — El și zizania este vrăjmașul cel mai primejdios al neamului. — „Apoi le cuvântă lor, zicându-le, că după cum simte, peste puțin trebuie să moră și nu mai poate să-i stăpânească și să-i apere: el nu vrea să le lase alt urmaș decât pe care el și-l vor alege domn și pe care ei vor socoti vrednic să-i stăpânească și să-i apere de dușmani. Atunci toți aleseră pe cel mai mare, care era lângă dânsul și pe care îl voia; și așa el iarăși porunci de-l duseră în câmp, și puse pe fiu în scaunul său, și puse de-l în jură toți credință, și așa înainte de moarte făcu pe fiu voevod. Apoi se întoarse în pat, și peste două zile își dete sufletul și muri... Dumnezeu să păzească“ — continuă Leonard de Massari — „ca nu cumva Turcii să ia această țară, căci atunci Polonia și Austro-Ungaria ar fi strivite, și urmă toată Italia și Creștinătatea“.

În primejdie toată creștinătatea: acesta era sentimentul lumii creștine în fața eroului adorat, marele apărător al Creștinătății.

Inregistrând moartea lui Ștefan, cronicarul contemporan al Poloniei, Matei Miechowski, zice: „Un bărbat triumfător și victorios, care glorios a triumfat de toți regii vecini; om fericit care toate darurile norocului le avea în plin: și ceea ce natura dă altora numai în parte, înora înțelepciune cu astuția, înora virtuți eroice și dreptate cea mai aleasă din toate virtuțile, iar altora întru înălțare și întărire sufletescă pentru noi.“

„Fost-au bărbat ca acela“ — zice un alt cronicar polon (Martin Kromer) — „care, pentru gloria lui cea mare, pentru înțelepciunea lui și pentru faptele lui războinice, în veci trebuie să se pomenească“.

Cu așa laude îl pomenească la moarte și alți cronicari străini.

Așa era judegat, așa era plâns, acum 400 de ani, Domnul Moldovei, în toată creștinătatea. Căci, nu jale și plângere ne-au adunat la mormântul lui, ci recunoștință și admirare pentru el, și de înălțare și întărire sufletescă pentru noi.

Măreață umbră, revarsă lumina ta asupra neamului tău întreg, și spre faptele iubirei de țară, ale iubirei de neam, ale iubirei de lege. Căci prin cari tu strălucești în veacuri îndreptate sunt aceste cugetele noastre!

Români din toată țara, Române de pretutindeni! Uniți în jurul acestui mormânt, împărătește ocrotiți de M. S. prealuminatul și Ducele Francisc Iosif, (strigăte: trăiască!) și privind gloriile noastre în strigătul „Trăiască Impăratul!“ — să ni-mi cugetele noastre, pentru ca toți într'un gând să ridicăm sus inimile și împreună cu preacurții eroi ce-i dincolo de mormânt să zicem:

„Etern Atotputernic, o Creator sublim
Tu, ce dai lumii viață și omului cuvânt,
În tine crede, speră întreaga Românie,
Glorie ție'n ceruri, glorie pe pământ!“

„Etern Atotputernic, o Creator sublim
„Tu care ții la dreapta pe Ștefan, erou sfânt,
„Fă'n lume să strălucească iubita-I Românie
„Glorie ție'n ceruri, glorie pe pământ!“

Glorie!

La Borzești.

Pe malul drept al Trotușului, puțin mai în sus de balta Radiana, s'asternă un șes larg, întins ca o apă, în marea îngrădire a dealurilor ce-și înconvoae pe cer spinările descoperite. De jur împrejur sate și livezi îmbracă poalele măgurilor. În fund spre miez de noapte, dincolo de bitca rotundă a Caraculului închid zarea codrii întunecate al Berzunțului. Aici, în fața acestui neteziș frumos, deschis ca un câmp de alergare, pe coasta ușor lăsată a colnicului dinspre apus, își presară câte-va căsuțe alce și rar satul Borzești, Șoseaua ce duce în munți spre trecătoarea dela Palanca, ținește pe lângă sat poalele colnicului. În marginea drumului e un ratiș vechi, de pe vremea căpitanilor de poștă. Ceva mai sus, în dreapta, se înalță, pe fruntea unui tăpșan, biserica satului zidită la anul 1493 de Ștefan-cel-Mare „întru rugă și întru pomenirea sânt răposaiților moși și părinți“. cum spune pisania dela intrare.

Biserica e sprijinită în față de două întărituri de piatră, ce se înalță ca două aripi mari din temelie până în strășină. În spate alt meterez îi sprijină altarul. Pe din afară tencuiala e căzută, zidurile sunt de bolovani neciopliți, numai pe sub tereastră se vede eșind un brau de piatră tăiată regulat și pe deasupra ferestrelor un alt brau de cărămizi smălțuite. O grijă mai deosebită s'a fost pus în cioplirea pietrei la intrare și la cele patru ferestre mai mari lucrate în stil gotic. În colo biserica e simplă, fără ciuburării, fără încărcături, păstrând par'că în severitatea zidurilor ei înalte și în liniile ei proporționate ceva din sufletul drept și măndru fără desărtăciune al ctitorilor ei. Înăuntru pereții sunt albi, pe unele locuri sunt crăpați de cutremure. Tinda e despărțită printr'un zid gros, în care e tăiată deschizătură îngustă și scundă ca și la intrarea de afară, voinde ast-fel să ne arate că în casa Domnului trebuie să intrăm cu fruntea plecată. În fund captăpentează luată cu măiestrie își răsfiră până în tavanul altarului iconițele ei rotunde prinse în ghirlande de sculpturi. În toate e un aer de vechime sfântă, o tăcere care te duce cu sutele de ani în urme, e sufletul acela misterios al lucrurilor cari au trăit mult, ș'au văzut multe. Poate că aici, în fața acestui altar, în locul în care te găsești tu acum, a stat în genunchi și s'a rugat pentru mântuirea și înălțarea neamului tău. Acela care n'a cunoscut odihnă în cei patru-zece și șapte de ani de domnie, ani lungi și grei încărcăți de mari griji și de mari primejdii pentru scumpă țară a Moldovei. Și iată că te umple evlavia vremilor acelora de vifor cumplit și de neasemănată vitejie. Te duci cu gândul, ca într'o poveste, în taina care învăluie copilăria lui Ștefan.

Aici în valea asta liniștită și frumoasă toate-ți vorbesc de el. Legendele, „podul“, „fântâna“, „crucea de piatră“, numele satelor, hrisoavele răzeșilor, toate păstrează amintiri scumpe din zilele lui Ștefan. Te uiți împrejur și te întrebi: Unde-o fi fost oare casa în care s'a născut cuibul ascuns în care s'a ridicat, așa ca dintr'o minune dumnezeiască, vulturul Moldovei? Sutele de ani au șters urmele așezărilor de atunci. Dar măgurile acestea îl știu, l-au fost văzut în pîrgul vieții, strălucitor de sănătate, alergând pe șes și jucându-se de-a războiul cu băieții din sat. În ochii lui albaștri și cuminți, s'au oglindit bogățiile și mândrețile cuprinsului acestuia: lunca plină de flori, livezile înșirate pe colina, șerpuirile Trotușului, dealurile verzi înecate de soare, toate acestea au trezit în inima lui de copil sfânt dragostea de țară și dorul de vitejie. A crescut mare, s'a făcut voinic copilul din Borzești și cu sabia și-a deschis loc în lume. Pentru norocul neamului acestuia, Dumnezeu a pus pe fruntea lui tînără coroana Moldovei. Cumplite învăluiri s'au abătut de pretutindeni asupra țării lui, ci el cu toate a știut să lupte; și nu numai pentru apărarea Moldovei lui, dar pentru mântuirea întregii creștinătăți, străjă neadormită a stat, cu inima, cu mintea și cu brațul, împotriva celei mai puternice și mai îngrozitoare împărății de pe vremea aceea. Târziu, după un lung șir de lupte și de biruințe

împotriva multilor lui dușmani, ce din toate părțile se năpustiau să-i strice țara, își aduse aminte cu drag de casa în care s'a născut, de locurile frumoase în cari și-a petrecut copilăria și folosindu-se de un restimp de libertate, se răpezi din cetatea lui dela Suceava, și ridică aci pe locul părintesc, biserica aceasta, împărți pământuri la ostașii cari s'au ales vrednici în războaie, dură pod de piatră peste Girbovana și întemeiată pe partea cealaltă a Trotușului un sat nou căruia, în amintirea vitejilor din Vrancea, îi puse numele Vrânceni.

Patru veacuri și mai bine au trecut de atunci. În vremea asta au scăpătat multe din neamurile trufașe cu care s'a războit, mulți din sumeții Crai, ce cu vrăjmășie au căutat pieirea lui și a țării aceștia, nu și-ar mai găsi azi hotarele pe harta lumii. Iar neamul tău, întărit de tine, a stat în picioare, și în țara ta, mărite Ștefane, în țara noastră liberă și măndră, se cântă azi pe toate văile, și de-apururea se va cânta gloria numelui tău sfânt.

A. Vlașuța.

Războiul ruso-japonez.

Întreg mersul războiului a intrat într'o nouă fază. Generalul Kuroki după-ce a ocupat punctul strategic important Liaoyang și pozițiile întărite ale Rușilor de lângă riul Lanho, probabil va reuși să-și execute și planul de a se înstăpâni pe linia ferată, și astfel a tăia retragerea generalului rus Kuropatkin. Operațiunile acestea ale lui Kuroki vor avea mare influență decisivă asupra mersului războiului.

Aceste mișcări neașteptate ale aripei drepte a armatei japoneze amenință serios pozițiile Rușilor dela Dasitsao. Dacă Kuropatkin se va mărgini și pe mai departe la ofensivă contra armatei III. japoneze, în dosul său generalul Kuroki își poate câștiga astfel de poziție, încât să taie circulația dintre trupele lui Kuropatkin și rezervele din dosul său dela Liaoyang și Mukden, pregătind în modul acesta armatei ruse calea spre un Sedan mandșurian.

Ear dacă generalul Kuropatkin se va năpusti asupra aripei drepte japoneze comandată de Kuroki, atunci armata japoneză dela Sud de sub comandamentul lui Oku negreșit ca ar sări în spatele Rușilor, cari astfel strinși între două focuri: în față, și din dos, vor fi siliți să capituleze rușinos. Armata rusă deci se află în mare strimtoare, și foarte probabil, ca mâne poimâne, Țarul plângând se exclame, cuprins de spasmuri și dureri convulsive ca odinioară August: Kuropatkine, unde sunt regimentele mele?

Forța, de care dispun Japonzii în marșul lor spre Liaoyang nu este cunoscută. Se susține, că Kuroki are sub comanda sa 3 diviziuni: II, XII și VIII. Generalul Oku are sub comanda sa divizia III, IV și IX, cu cari înaintează spre Dasitsao. Între aceste două armate este icuită armata lui Nodzu (div. V și X). Divizia I și XI se află la Port-Arthur.

Conflictul anglo-rus s'a terminat, deși flota voluntară rusă au confiscat pe Marea Roșie și vasul Skandia al societății «Hainburg Amerika Linie». Guvernul rus a făcut declarațiuni satisfăcătoare obligându-se, că în viitor atari casuri nu se vor mai ivi. Cu toate că de astădată incidentul s'a încheiat, sosesc știri noi că vasul englez «Ardova» a intrat în portul Said cu drapel rusec, ear flota dela Vladivostoc a scufundat vasul englez «Knight Commandeur». Astfel, dacă aceste două știri sunt adevărate, nu este exclusă posibilitatea unui nou conflict.

Amănunte asupra luptelor din apropierea Liaoyangului.

În unghiul format, pe de o parte de râul Taitseho și de cealaltă parte de la Fengvangceng la Liaoyang, se petrec lupte foarte însemnate între generalul Keller și avangarda aceasta pare a ocupa o linie de la răsărit la apus, trecând prin Lanholing-Sinpailing-Fenșuling-Saimatse. Peste această linie trupele japoneze au înaintat la răsărit până lângă râul Taitseho, unde se află generalul Kuroki la Tuniupan, care e chiar lângă Hsinkailing. Mai mult îndărăt stă aripa stângă japoneză, adică cea care e mai aproape de Liaoyang. Pentru a ajunge la Liaoyang pe drumul cel mare, Japonezii ar fi avut de făcut de la Lanholing, încă 55 de km. spre Nord-Vest. Dar n'a fost cu putință, căci generalul Keller ocupa la răsărit de Liaoyang, la vreo 28 de km. spre Nord. de Lanholing, la Tuiuantse o poziție tare și adunase acolo destule trupe, încât Japonezii înaintând spre Liaoyang ar fi avut a se teme de un atac la flancul drept. Deci Japonezii și-au schimbat frontul — dacă îl vor fi avut spre Nord-Vest — și au înaintat drept spre Nord.

Urmează descrierea luptei dintre Keller și Japonezii, cunoscută cetitorilor noștri. Notăm numai că Tkhavuan din depeșele agenției e Tainantse și Laokaolin, Laholin, etc.

Deși nu se pot stabili pozițiile tuturor locurilor din depeșă, zice „Nat. Zeitung“, totuși vedem următoarele. Se pare că Japonezii concentraseră la Liansankvan puteri mari. Locul acesta se află în drumul ce merge drept spre apus de la Saimatsi prin Fenșuling și Tienșuișan către Liaoyang. Trecătoarea Liansankvan trebuie să fie ceva mai la Nord de localitatea cu același nume. Drumul cel mare care merge de la Sinmentsge spre Liaoyang, trece pe la Lanholing și se întâlnește cu drumul de la Saimatsi la Tienșuișan. Lanholing se află aproape la apus de Liansankvan. De acolo izvoarește râul Lanho, care trece pe lângă Tienșuișan, Siuiciaputsge și Iușuling (lanzelin), tot de la Sud spre Nord, și se varsă în Taitseho. Tainantsgeho se află tocmai la răsărit de Iușuling, acolo erau rezervele lui Keller. Aripa lor dreaptă a înaintat în susul râului Lanho până la Tienșuișan, la răspântia drumurilor ce duc la Sinpailing și Lanholing. Coloana din mijloc a înaintat de la Nord spre Sud către Liansankvan, cea stângă a mers spre Sud-Ost spre Sybeiling, care o fi pe lângă Șavaku. Astfel Keller a împedecat pe Japonezii de a se întinde spre Nord pe lângă Tainantsge, în valea lui Taitseho, care duce drept la Liaoyang. Keller avea oști nu atât de la Liaoyang cât dinspre Mukden, menite spre a închide valea lui Taitseho, formând un zăgar, care ar fi putut fi și mai mult întărit cu trupe de la Nord și N.-Vest și prelungit. Pentru acest scop avea nevoie de o poziție tare la apus de râul Lanho, care putea fi fixată numai la Tientuișan, care era mai tare amenințat dinspre Liansankvan (care e la răsărit) și dinspre Sud-Vest (de la Lanholing).

Planul lui Keller a fost să respingă pe Japonezii din aceste două poziții, să se întărească la Tientuișan și să ocupe trecătoarele din fața acestuia, Lanholing și Sinpailing. Planul n'a reușit. În adevăr a reușit până acuma să păstreze partea nordică a văii lui Lanho, căci aveau acolo Rușii poziții întărite din vreme. Dar Japonezii vor căuta să ia aceste întăriri și să se întărească la Iușuling, ca să stăpânească cele două puncte care domină valea lui Lanho și să aibă deschisă valea lui Taitseho. Nu le vor lipsi oștile pentru aceste operații, căci centrul lor de operații e în apropiere de tot și și-au cucerit o bază întinsă și destul de înaintată.

Secțiunile Asociațiunii.

Secțiunile Asociațiunii au ținut la 19 și 20 Iulie n. ședință plenară în Sibiu sub președintele vicepreședintelui Asociațiunii Iosif Sterca-Șuluțiu, notar Dr. Cornel Diaconovich prim-secretarul Asociațiunii.

Prezenți: Parteniu Cosma, Iosif Vulcan, Dr. Iosif Blaga, Vasile Goldiș, Arseniu Vlaicu, Traian Barzu, Iosif Olariu, Grigoriu Pletos, Dr. Ioan Stroia, Dr. Sim. Stoica, Chețianu, Simu, Miron Cristea, Dr. Ioan Radu, Ion Preda, I. F. Negruțiu. Dintre membrii corespondenți: N. Petra-Petrescu, I. Lăpădat și N. Togan.

Prim-secretarul Dr. Cornel Diaconovich a citit raportul comitetului Asociațiunii despre principalele sale lucrări. Acestea sunt: înființarea muzeului istoric în Casa Națională care se clădește și publicarea „Enciclopediei Române“ redactate de prim-secretarul Asociațiunii. Se accentuează avântul ce a luat Biblioteca populară. Și se constată cu bucurie, că la stăruințele comitetului, în Noul tarif vamal al României, s'a sters vama pentru cărțile românești care trec de la noi acolo.

Raportul secțiunii literare arată că secțiunea a ținut 3 ședințe, în care s'a ocupat de pregătirea materialului pentru Biblioteca populară, de adunarea materialului folkloristic și de îndreptarea limbii române. Propune ca Asociațiunea să publice din fondul Andrei Mureșanu un concurs pentru cea mai bună carte apărută în limba română. În fine secțiunea anunță că la viitoarea adunare generală a Asociațiunii va ține o lectură de Andrei Bărseanu.

Raportul secțiunii istorice, prezentat prin referentul Dr. Miron Cristea, se ocupă de un plan pentru aranjarea muzeului istoric din Casa Națională și citește un apel la toți Românii care doresc a dăruia ceva pentru muzeu. Apoi desfășură punctele de mănecare la aranjarea muzeului, care va avea trei ramuri: istoric, etnografic și topografic.

Raportul secțiunii științelor, citit de referentul Arseniu Vlaicu, prezintă întâi raportul dlui profesor Ciortea despre prelegerile populare științifice ținute cu instrumentul Skioptikon. În legătură cu raportul acesta secțiunea propune să se cumpere și alte instrumente de soiul acesta, în deosebi pentru școala asociațiunii și sala cea mare a Casei naționale. Secțiunea propune să se publice un concurs pentru o lucrare intitulată: „Higiena casnică a femeii române“. Se decide ca secțiunea științelor să prezente trei lucrări tratând principalele ramuri ale higienei țeranului român, care să se publice în Biblioteca populară. Se mai decide, ca din „Higiena“ dlui Dr. Ștefan Erdélyi să se cumpere 50 de exemplare și din lucrarea dlui Dr. Beu 100 spre a fi distribuite gratuit în popor.

Raportul secțiunii școlare, prezentat de referentul Dr. Stroia, propune și se primește să se facă o statistică a Românilor din Ungaria și Transilvania. Se adoptă propunerea d'a se tipări mici broșurele pentru tinerimea adultă.

Raportul secțiunii economice, citit de referentul I. Simu, este o lucrare amănunțită despre starea economică a poporului român.

Alegeri. În secțiunea literară, în locul vacant, se alege membru ordinar, profesorul Enea Hodoș, până acum membru corespondent; în secțiunea științelor se alege membrul corespondent medicul Dr. Ștefan Erdélyi din Orăștie în secțiunea economică se alege membru corespondent Ioan Chirca din Seliște.

Constituirea secțiunilor. Secțiunea literară: președinte Iosif Vulcan, vicepreședinte Virgil Onițiu, referent Andrei Bărseanu; secțiunea istorică, președinte Vinc. Babeș, vicepreședinte Iosif Sterca Șuluțiu, referent Miron Cristea; secțiunea științelor naturale și fizice, președinte Dr. S. Stoica, vicepreședinte A. Chețianu, referent Arseniu Vlaicu; secțiunea școlară, președinte Grig. Pletos, vicepreședinte I. F. Negruțiu, referent Dr. I. Stroia; secțiunea economică, președinte Parteniu Cosma, vicepreședinte I. Preda, referent I. Simu.

Discursuri de recepțiune. Se ia hotărârea ca membrii ordinari să țină discurs de recepțiune în o ședință publică, cu ocaziunea ședințelor plene.

În fine toți membri s'au fotografiat împreună și s'au despărțit cu cele mai bune impresii. („Familia“).

Din străinătate.

Presa și serbarea de la Putna. Die Zeit vorbind de serbarea lui Ștefan cel Mare, „Oasele lui Ștefan cel Mare sunt îngropate la Putna în Bucovina și au simțit aci mare recunoștință că nu s'au făcut Românilor de acolo nici o greutate la

serbarea marelui principe moldovean, că s'a luptat vitejește contra Turcilor și Turcilor și pe care Papa Sixt al IV, conștient de meritele lui, l-a numit „Luptătorul lui Cătos“. Se știe că guvernul unguresc a acordat mai puțină considerație de cât cel cisleit și că a oprit pe studenții români din Ungaria a lua parte la serbările de la Putna ceea ce a făcut aci mult sânge rău. Vladimîr Ghica, spune că e urmaș al voevodului Ghica, că e catolic și probabil viitorul arhiepiscop catolic București.

Englezii în Tibet. Înaintarea Englezilor spre Lhasa a început la 14 Iulie n. De oare-ce depărtarea e de 2000 km. generalul Macdonald crede că va ajunge acolo la 5 August și că pe la Sept. st. n. înainte de începutul iernii va putea întoarce în India. Se zice că trecătoarea Karoka se află 2000 de Tani, iar la Nagartse 1000. Se crede că vor ataca pe Englezi la trecere.

Anton Cehov și Leo Tolstoi.

După cum se știe, Anton Cehov, distins scriitor rus, așa pe neașteptate mort, era prieten intim al lui Tolstoi.

De altfel el avea multe puncte de atingere cu eremitul de la Iasnaja-Poljana. Intocmai ca Tolstoi răposatul Cehov în operele sale pentru libera dezvoltare a personalității omului întocmai ca autorul „Anei Careninei“ și operei „Răsboi și Pace“. Cehov predica blândete față de oameni și ertare pentru slăbiciunile omenești. Odată a spus Cehov următoarele vorbe adevărate:

„De obicei se zice, că un om are numai de 3 coți de pământ.

„Însă trei coți de pământ sunt de ajuns pentru un cadavru, iar nu pentru un om. Un om nu are lipsă de trei coți de humă, nu are o moșie, ci de întreg rotogolul pământului, întreaga natură, pentru ca să poată să-și desfășoare în libertate toate calitățile și partiturile sale ascunse“.

Și această vorbă a fost steaua condamnătoare a lui Cehov în toate scrierile sale în cursul întregii sale vieți, provocând apropierea sa de Tolstoi.

Dar a mai existat un teren, pe care apropierea dintre Tolstoi și Cehov a eșit la lumina vieții țeranilor ruși.

Cehov, fiul unui moșier, se simțea totuși atras spre viața țărănească și — înțelegând mai ca Tolstoi — lovea fără cruțare în factorii care căutau să îngreuneze situația și cară a țeranilor, făcându-le traiul așa de nesuferit Cehov caracteriza stările din Rusia cu următoarele cuvinte potrivite:

„Priviți viața aceasta: mișelie și blândețe a celor tari, ignoranța și îndobitocirea celor slabi, precum și sărăcia, degenerarea, bea-fățarnicia și neputința acestora. Noi însă nu auzim și nu vedem pe cei-ce strigă sub zăvoaie, pentru-că totul ce este spăimântător în viață, se petrece în dosul culiselor.

„Este de lipsă, ca înaintea ușii fiecărui om mulțumit și fericit să stea cineva cu ciocan, pentru ca să-l amintească acestuia pe necurmăte loviturile de ciocan, că sunt mulți nenorociți și, că ori cât ar fi el de fericit, totuși viața scurtă îi va arăta și lui gura rele“.

Această predică blândă și dulce a lui Cehov față de cei nenorociți și obiduiți, această îndemnată spre milostivenie față de toți, care se mai tirăsc sub povara vieții i-au înlesnit lui Cehov calea spre a se apropia de inima lui Tolstoi.

De aceea el era un oaspe foarte bine văzut în Iasnaja-Poljana. Vizita lui Cehov moșia lui Tolstoi trecea drept un eveniment îmbucurător pentru țeranii din Iasnaja Poljana. Simpaticul Cehov cu barbișonul său blond

clărilor pe nas, cu zimbetul său ironic, cap pe cel cărî îl făceau cunoștința.

Dar și el profita din petrecerile sale la Poljana. Câte emoțiuni nu simția el și le ducea cu sine, pentru a le prelucra apoi opere artistice!

Relațiunea dintre Tolstoi și Cehov se schimbă într-o prietenie intimă cu ocazia aflării Tolstoi în Crimeea, unde se găsea și Cehov, care abia se restabilise dintr-o boală grea. Cehov stătea lângă patul suferindului Tolstoi și făcea posibilul pentru a-l distra pe bătrânul autor. Pe vremea aceea se afla în Crimeea Gorki.

De atunci au devenit populare în Rusia geografice, cari reprezintă triada Tolstoi, Cehov și Gorki.

Neașteptata moarte a lui Cehov, stăpânul sufletelor în Rusia, va umplea de durere și pe Tolstoi și pe Gorki, ear societatea îl va jeli lungă vreme. Cehov unia în sine trăsăturile principale ale corifeilor literaturii ruse. El posedă humorul vesel al lui Gogol, capacitatea de analiză psihologică a lui Dostoievski, puterea de zugrăvire a lui Turgenieff și dragostea iubire de adevăr a lui Tolstoi.

Vasile Vereșaghin.

— Scrisori inedite. —

Georges Claretie publică în ultimul număr din „La Revue“ o serie de scrisori și biografice datorite lui Vereșaghin, mort după cum se știe în catastrofa lui Petrupavlovsk.

Să relevăm câte-va dintr'însele. Dintruintă o scrisoare, cu acel stil iacocic ce-l era obișnuit, și în care dă câte-va detalii succinte asupra debuturilor sale. O adevărată pagină de autobiografie.

20 August 79.

Vereșaghin Vasile născut la Cerepoveț guvernământul Novgorod, la 24 Octombrie 1842, și a murit la 15 Ianuarie 1904.

A debutat la Petersburg, la „Academia de arte frumoase“, cu un carton „Masacrul prețențioșilor Penelopei de Ulise“ care câpătă medalia de argint 1863 (cartonul acesta l'am ars eu însuși).

N'a voit să rămâie la Academie, pentru a concura la premiile următoare, preferind să meargă în Caucaz, Transcaucazia, etc. etc. A rămas totdeauna și pretutindenți cu natura, pe care o copia cu cea mai mare grijă.

Primul desen făcut independent e „Duhobostii cântând psalmii“, expus la Paris în 1886 (cunoașteți lucrările mele ulterioare).

A avut ca profesori la „Academia de arte frumoase“ pe un bătrân profesor cu numele de Markoff, pe care nu-l urmărea nici odată apoi pe un tânăr pictor Beidemann de mult talent; în urmă pe Gérôme dela școala de arte frumoase, pe care nu-l asculta nici atât, pentru că-l trimitea să copieze la Luvru, și-l oferea subiecte grecești și romane.

Iată iubite amice, răspunsul la întrebările tale. Poate că e chiar prea mult.

Al d-tale

Vereșaghin.

Inainte de a se face pictor a vrut să se facă marinar. Fatalitatea îl urmărea oare?

Era cât pe ce să moară în timpul unei furtuni pe Marea-Neagră.

Dar iată o altă scrisoare din care se vede că Vereșaghin urmărea să obție premiul Nobel. El îl merită.

Moscva, 5 Ianuarie 1898.

Iubite amice!

Aștept mereu o intervenție energică în favoarea candidaturii mele pentru premiul Nobel. Am cele două cuvinte din „Le Temps“ pe cari mi-le-a trimis Gevardin, dar le găsesc palide, în sensul că nu vor avea nici o influență.

Totuși tema e destul de interesantă și în orice caz de loc banală: pictorul, pentru a studia bine războiul, s'a hotărât să vadă cu propriul lui ochi; pentru acest motiv s'a dus

mai de multe ori la asalt cu infanteria, a luat parte la recunoașteri, și atacuri de cavalerie și în fine s'a aruncat într-o aventură maritimă.

Cred, că e în aceasta, în afară de conștiința artistică și o oare-care abnegare civică? .. cu atât mai mult cu cât rezultatul nu e mediocru?

Vă trimit o broșură, de cel mai mare interes, ce mi-a fost dată, la Viena, de către descendentele autorului. Se pare că broșura e destul de rară. Rog pe d-na Claretie să o traducă și mai ales nu uitați de a mi-o înapoia, când nu veți mai avea nevoie de dînsa.

Un artist a venit la mine după-ce a cinat la Tolstoi: „Ei bine l'am întrebat! — mai aprinde focul în sobă? își mai șterge singur ghetetele.“

— Ah, ce! — îmi răspunse el. Toate acestea au trecut și nu se vor mai întoarce. Ghetetele sunt noi și făcute de un bun cismar, la masă se servește vin bun și mîncarea de carne nu mai e numită „cadaverică“.

Pe de-a-supra la masă mai servesc doi lachei cu cravate albe!

Noul Ministru de război e un vechiu amic al meu și bun prieten cu Skobelev. E unul dintre „tinerii generali“ — exemplu demn de urmat!

Vereșaghin.

P. S. — Noul tratat a lui Tolstoi despre artă e carăși un fel de vorbă de clacă.

Concurs de primire în Internatul diecesan român gr.-or. din Beiuș.

Se avesează părinții, cari doresc să-și așeze copiii pe anul școlar 1904—1905 în internatul român gr.-or. diecesan din Beiuș, că cererile de primire au să le trimită la adresa senatului acestui internat până la 13 August st. n. a. c.

Taxa de întreținere cu toate la olaltă de e 280 coroane, care se solvește în patru rate anticipative și anume la 1 Sept. 15 Noemvrie 1 Februarie și 15 Aprilie st. n.

Elevii vor avea să aducă cu sine:

a) 4 părechi de schimburi albe și cel puțin 4 batiste,

b) 2 părechi de încălțăminte și 4 părechi de ciorapi sau obiele,

c) 2 perini și 4 fețe de perină,

d) 1 țol sau o plapomă și 2 (lepedeie) cerșafuri.

e) 1 perie de vestminte și 3 de ghete.

f) 3 ștergare și 2 pepteni.

g) Vestmintele de lipsă.

Recursele ajustate cu ultimul testimoniu școlastic, cu atestat de botez și atestat medical, sunt a se trimite până la termenul sus amintit; pe lângă observare că în recurs părinții au să se declare, că cunosc toate condițiile de primire și se deobligă a le îndeplini.

Dat din ședința Senatului ținută la 20 Iulie st. n. 1904.

Vasiliu Pap,

protoprezb., președintele senatului.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 26 Iulie 1904.

— **Ploaia.** Eri după amiază pela trei ore o ploaie lină și fără manifestațiuni electrice s'a pornit pe neașteptate. Adevărată mază cerească dela Dumnezeu venia să stămpere pământul, pe care șase săptămâni nu căzuse nici o picătură de ploaie. După un ceas ploaia a încetat, dar s'a pornit din nou pela ora 7 și a durat până pela 9 ore, când apoi s'a făcut senin. Deși a fost puțină, ea totuși a recreat în cânta întreaga natură lăncezită și ofilită de atâta dogorire de soare.

— **Societatea pentru fond de teatru român.** Comitetul Societății a ținut în 19 Iulie n. la Sibiu ședința, la care au luat

parte: președintele Iosif Vulcan, secretarul Dr. Iosif Blaga, cassarul N. Petra-Petrescu și membrul Vasile Goldiș. Cassarul a făcut raport despre starea cassei începând din 1 Aprilie și până în 30 Iunie an. c. și a arătat în sfârșit că venitele anului trecut au fost în total C. 23.119.48 s'au spesat C. 5426.41: deci la fond se adauge C. 17.693.07. Prin urmare averea totală a Societății a crescut dela C. 331.309.47 din anul trecut la C. 349.002.54. Raportul cassarului se va revedea de o comisiune compusă din d-nii Virgil Onițiu, George Dima și Dr. Iosif Blaga. — Secretarul comitetului a raportat despre piesele intrate la concursul publicat. S'a luat hotărîrea ca acelea să se examineze de o comisiune de 5, compusă din următorii: Iosif Vulcan, Vasile Goldiș, Dr. Iosif Blaga, Ilarie Chendi și St. O. Iosif.

— **Sărbătorirea lui Ștefan-cel-Mare la Anvers.** Al 4-lea centenar dela moartea lui Ștefan-cel-Mare, s'a serbat de către studenții români din Anvers cu o deosebită solemnitate.

La ora 10 dim. toți membrii s'au întrunit în localul societății „Café-Brasseur“.

Serbarea s'a deschis prin imnul regal cântat de membrii.

Studentul Remus Bărbulescu într-o călduroasă cuvântare a arătat meritele și virtuțile marului Voevod.

Apoi studentul Popp Ionel declamă cu mult sentiment: Ștefan-cel-Mare, fragment din Dumbrava Roșie, Sentinela română și Doina de Eminescu.

S'a executat diferite arii naționale cu vioara de către studentul Emanoilescu Olon.

Serbarea se termină la orele 12 prin marșul „Deșteaptă-te Române“, după care studenții în corpore cu drapelul în frunte se îndreptară către restaurantul „Weber“ unde a avut loc un banchet intim.

S'a toastat pentru familia Regală și memoria gloriosului Domn.

— **Intâlnire de monarhi la Marienbad.** Din Marienbad se vestește: Regele Eduard va sosi aici la 11 ori cel mai târziu la 12 l. c. pentru o cură de 3 săptămâni: După dispozițiile de pîn'acum Monarchul va face la 30 August regelui englez o vizită, venind din Ischl direct la Marienbad. Maiestatea Sa se va întreține aici numai direct la manevrele de toamnă, cari se vor ținea în Bohemia Sudică.

— **Dar regal.** Majestatea Sa Regele a dăruit societății „Lucina“ pentru înfrățirea unui asil și pentru cultura muncitoarelor cu șeptemâna 1000 de coroane din cassa Sa privată.

— **Nou avocat român.** Ni-se scrie: Am onoare a aduce la cunoștință, că, cu ziua de azi mi-am deschis cancelăria advocațională în Madoș, comitatul Torontalului. 23 Iulie, 1904. Cu deosebită stimă: *Dr. Liviu T. Ghilezanu*, avocat.

— **Stiri mărunte.** Princesa de coroană a Svediei și Norvegiei a părăsit alaltă-eri baile Franzensbad terminând cura de 5 săptămâni. Princesa a trecut prin Eger (Bohemia), la Bayreuth. — Guvernorul din Suez Mohamed Ali Bey El Ghazti a sosit din Triest la Viena, unde a descins la otelul „Kaiserin Elisabeth“. — Șeful cabinetului regelui Sârbiei, Sașa Nenadović a sosit eri seara din Belgrad la Viena, unde a tras la otelul Erzherzog Karl.

— **Jertfele căldurii.** Hidrargirul se urcă începând de dimineața până după amiază la 3—4 ore, când norii mici, sporadii apar pe cer, făcând, mai bine zis seducând pe ai vremurilor bieți profesii se vestească în curând schimbare de temperatură. Programa lor prezentă de o săptămână încoaci stereotipica profetie: Căldura permanentă, schimbare de temperatură. Căldura în adevăr este mereu permanentă, dar temperatura nu se mai schimbă. Nu este deci mirare, dacă focul de nesuferit seceră ici-colo, ba putem zice foarte des, victime prin oameni și printre vite. Atari stiri vin foarte des. Așa din Viena, unde a fost lovit de apoplexie medicul militar dr. cav. de Dobrzyniecki, venind călare din Bruck.

— **Epidemia de tifus în Arad.** În urma căldurilor tropicale, ce sînt într-una fără picătură de ploaie, în Arad s'a ivit greaua boală a tifosului cu caracter epidemic. Săptămîna trecută s'au constatat 25 de îmbolnăviri și două decese. A murit tinera soție a medicului *Morgenstern* și o fată de 16 ani. Din pricina asta e o adevărată panică în Arad și cei cu dare de mîna părăsesc orașul. Comisiunea sanitară a luat cele mai extreme măsuri. Poporațiunea e advertisată a ferbe apa înainte de a o consuma, căci se crede că pe țevile apeductului s'au așezat ceva murdărie, de unde se răspîndește microbul.

— **Rectificare.** La discursul dlui *Onciul* s'a strecurat o regretabilă greșală. Pe pagina 2, și 14 socotite din jos, a rămas un întreg pasagiu, anume:

mări pe un erou al Țerei, erou al Neamului, erou al Istoriei.

În complexitatea multiplă de cauze și efecte, din care se desvelește istoria omenirii, manifestarea popoarelor active în istorie este determinată esențial de mediul inconjurător ce-l dă așezarea geografică, de împrejurările timpului, de însușirile rasei și de acțiunea personalităților istorice. Din această complexitate se înalță tot-deodată, ca munții giganti de asupra câmpurilor, marile personalități istorice, prin acțiunea lor hotărîtoare în viața popoarelor.

Între personalitățile cari ast-fel au determinat istoria și viața poporului român, în condițiunile date prin așezarea geografică a țerei, prin împrejurările timpului și prin însușirile de rasă ale poporului, strălucește mai presus marea imagine a lui Ștefan-cel-Mare, domnul Moldovei, dela 14 Aprilie 1857 până la 2 Iulie 1504. Aproape jumătate de secol, în cea mai lungă domnie ce

— **Furii icoanelor ruse făcătoare de minuni.** În Rusia cea cu pomposul atribut de „sfântă“ sunt oameni și fără de lege, blasfemători de Dumnezeu, cari fură și jăfuesc bisericile și altarele Domnului. Și cunoscînd educația specială a bigotismului orthodox-rus, probabil acei nemernici mai înainte au făcut și câte-va mătănii, s'au rugat poate pe genunchi la altarul Domnului, înainte de ce ar fi răpit icoana sfântă și făcătoare de minuni a Preacuratei Vergure. Cum se vestește acum din Kasan, șeful de poliție de acolo a dat de urma criminalilor. Icoana furată este împodobită cu giuvaere prețioase și reprezintă valoarea reală de mai mult ca 100.000 ruble. După mărturisirea aurariului Maximov unul dintre complicii la furt se cheamă Tșaikin, care a petrecut cât-va timp în Kasan. După comiterea furtului celebrul om s'a retras la Nișnij-Novgorod. În urma unei telegramme trimise poliției de aici, Tșaikin a fost împreună cu alți prietini, cari se aflau pe vapor, deținuți. Făcîndu-se perchișie la domiciliul lui Tșaikin, au fost aflate mai multe briliante și mărgăritare. După spusele câtor-va vecini de ai lui Tșaikin, icoanele și prețioasele cari încă lipsese, trebuie că sunt îngropate în apropierea orașului. Cu ajutorul a 1000 de polițiști întreaga împrejurime a orașului a fost minuțios examinată, dar icoanele n'au putut fi aflate afară de recușitele cari au fost folosite la comiterea furtului. Soția și fiica lui Tșaikin spun, că icoanele trebuie că au fost arse. Deținutul Tșaikin de altcund este un om care de multe ori a fost pedepsit. El neagă ori-ce faptă, care îi se impută, și afirmă, că numele său este Șokin. Poliția nu voește să creadă, că doamnele au fost arse, ci ele se află unde-va ascunse.

— **Mort pe tren.** Alături în sala de așteptare dela gara sudică din Viena a fost atins redactorul ziarului „Weltblatt“ Robert Emil Osler de apoplexie, încetînd din viață după câte-va minute. Osler voia să plece cu trenul accelerat în Tirolia, pentru a implora pe seama fiului său locotenent în regimentul de vînători un concediu. El era la gară însoțit de nevasta lui, care a fost martoră, cum bărbatul ei iute i-se făcu rău și a căzut grămadă la pămînt. Încă înainte de ce ar fi sosit ajutor medical, nefericitul a expirat în brațele soției sale. Osler era de 56 ani. După-ce a servit ca ofițer în armată, a intrat în reuniunea ziaristilor vienezii. La ziarul „Weltblatt“ era redactor de 25 ani. A scris câte-va nuvele și drame, și a fost și președintele clubului ziaristilor din Viena.

— **Un nou Abraham.** Din Petersburg se vestese următoarele: În orașul Baku în Rusia un om și-a omorît fiul în urma unui vis. Aslamosov zăcea greu bolnav. În somn i-a apărut

Ioan Botezătorul, care i-a promis însănătoșare, dacă își va jertfi pe fiul său. Aslamosov a făgăduit sub jurământ și din acest moment a început să-și fie mai bine. Abia s'a sculat din boală, și-a adus aminte de făgăduință și de jurământ. Drept aceea a dus cu sine nou născutul său fiu la biserică, unde după serviciul divin a tăiat gâtul băiatului, împărțînd tuturor fapta sa. Aslamosov se află acum în casa nebunilor.

— **Nenorocirea pe Dunăre.** — Vaporul »Domnul Tudor« al N. F. R. pe când venea erl spre Brăila, remorcînd un șlep încărcat, în dreptul comunei Ceatal, nu departe de Tulcea, a ciocnit o barcă în care se aflau doi pescari, și care atrasă de un puternic curent de apă spre vapor, a fost făcută țandări, înainte ca cei doi pescari să mai poată scăpa.

lata câte-va amănunte noul:

Unul din pescari s'a înecat imediat, ear cel de al doilea, eșînd la suprafața apei, s'a apucat de o funie ce era înaintea șlepuțului. Personalul de pe »Domnul Tudor«, voind să le vină în ajutor, a oprit vaporul, însă în acel moment curentul apei împingînd șlepuțul către vapor nenorocitul pescar a fost atât de grav tamponat, în cât perzîndu-și cunoștințele, a căzut din nou în apă, înecîndu-se.

Cadavrele n'au fost încă pescuite.

— **Un turist dispărut.** Prof. de gimnasia din Viena A. Straubinger, care Mercuri a făcut o excursiune la munți, a dispărut Prof. Straubinger, care la gimnaziul de stat din suburbiul Josefîn propune filologia clasică, petrecea acasă la părinți la Salzburg ferile. Miercuri a părăsit, cum se anunță din Salzburg domiciliul său cu împărțîșirea că va face o excursiune în munți. A plecat, dar nu s'a mai reîntors.

— **Sinuciderea din Brăila.** — Andrei Petrescu, mijlocitor de cereale în obor, domiciliat în str. Mihaiu-Bravu, s'a aruncat în Dunăre, în dreptul vadului Budur, înecîndu-se. Nu se cunoaște cauza acestui act disperat.

— **Explozia dela pulberăria Ducești.** (România). Eri a explodat la pulberăria dela Ducești, malaxarul în care se frămîntă fulmicatonul.

Trei lucrători au fost arși la mîni și la față.

Telegramele zilei.

Sofia. — Aproape 200 profesori și institutori români, veniți să viziteze Sofia, au sosit Vineri aci.

Au fost primiți la gară de autoritățile municipale, de membrii corpului didactic bulgar, de colonia macedo-română și de o mulțime enormă.

Primirea făcută Românilor a fost entusiastă.

Institutorii și profesorii români vor fi 2 zile oaspeții corpului didactic al capitalei bulgare. Oaspeții români vor vizita în urmă Plevna și localitățile din împrejurimi, unde s'au dat memorabilele lupte dela 1877.

Constantinopol. — Agențiile companiei de navigațiune străine au remis succesiv ambasadelor marilor puteri plîngerii în scris contra autorităților vamale cari supun în mod arbitrar operațiunile lor în Constantinopol și în provincie dispozițiunilor noiei legi a timbrului care n'a fost încă acceptată de către puteri.

Agențiile declară tot deodată că această procedare a autorităților turcești le aduce enorme pagube și le împiedică mersul operațiunilor lor.

Între alte dispozițiuni, vama otomană continuă de a impune în același mod legea a timbrului și comercianților străini. Ambasadere străine sunt decise să proceda cu energie contra acestei dispozițiuni.

Din cercurile Porței se declară că Anglia a propus 2 modificări la noua lege a timbrului, modificări pe cari guvernul otoman le-ar fi acceptat.

Berlin. — Norddeutsche Allgemeine Zeitung află că după o depeșă a consilierului german din Ader, vaporul german *Prussia* pele Enric de Prusia a fost oprit de vaporul flotei voluntare ruse *Smolensk* largul mării.

Doi ofițeri și 20 de oameni din echipajul vaporului *Smolensk* s'au dus pe bordul vaporului german, au vizitat curierul poștal și au luat cu dînsii curierul destinat pentru Japonia.

Căpitanul vaporului *Smolensk* a trimis pe căpitanul vaporului *Persia* care i-a fost remisă poșta pentru a fi expediată în Japonia, că a oprit două pachete de sate de către o fabrică de munițiuni care aparține unei firme japoneze la Nagasaki.

Paris. — Figaro relevă într'un articol care are aparența oficiozității, că diplomația franceză va face sforțări atît în Londra cît și la Petersburg, de a apăna dificultățile ivite în cele două state din cauza afacerii vaporului *Malacca*.

ULTIME ȘTIRI.

Tientsin, 25 Iulie. Conform unei telegramme din Niucivang lângă *Tasuitong*, care se află la 6 Klm. îndepărtare de Niucivang s'a dat o luptă favorabilă pentru Japonia cu care ocaziune au perit 700 Ruși. Japonezii se apropie încet de Niucivang, unde din cauza asta este mare agitațiune.

Tokio, 25 Iulie. Agenția Reuter anunță din Tientsin, că *Kuropatkin* a dat ordine pentru evacuarea Niucivangului. Gara de Niucivang erl a ars.

Bibliografii.

A apărut:

Raportul VII a școalelor capitalei ortodoxe române de băieți și fetețe din Lugoj, pe anul școlastic 1903—1904, elaborat din însărcinarea corpului învățătoresc de harnicul învățător George Joandrea. La partea literară este o conferință a dlui Joandrea: *Cum și din ce au învățat învățășii noștri carte!* Școalele din Lugoj au o cercetate de 315 băieți și fetețe.

VIII. Programă a școalei civile gr. cat. publice de fete din Beiuș aparținătoare „Internaționalului Pavelian“ de fetețe a Diecesei gr. cat. de Oradea-Mare pe anul școlastic 1903/1904 redactată de Vas. Stefanica, directorul școalei. p. ord. gimnasial. Cuprinsul: I. *Raport despre școală.* Epistola pastorală a ilustratului Sale P. Dr. Demetriu Radu, episcop gr. cat. de Oradea-Mare. O Vorbire către popor (ținută într-o adunare de despărțemînt a „Asociațiunii“). Ortografia română — Planul de învățămînt (Obiectul material parcurs în singuraticile clase) — Manualele folosite în școală. — Membrii senatului școlar. — Corpul didactic al școalei. — Conținutul orelor pe săptămîna. — Ordul orelor. — Progresul în studii. — Tabele statistice. — Mijloace de învățămînt. Examenele. — Istoricul școalei. Instrucțiuni pentru anul școlar 1904/5. II. *Raport despre internat.* Activitatea internatului „Pavelian“ conspect despre clasificarea elevilor după clase în ordinul alfabetic.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

A. G. Hladia. „Gura Satului“ nu apare mult.

Editor-proprietar: George Nichin

Redactor responsabil: Ioan Russu-Șiriantu.

BURSA.**MONETE.**

magh. ori austriac, bătut . . .	11.35	11.—
„ „ „ rotund . . .	11.27	11.33
„ „ „ piesă de 8 fl.	19.—	19.05
„ „ „ piese de 20 franci	23.44	23.54
„ „ „ piese de 20 marce	23.47	23.58
„ „ „ lire turc. —.—	—.—	—.—

de bancă germană (100 ma.)	117.70	117.60
„ „ franceză (100 fr.)	95.32	95.32
„ „ italiană (100 lir.)	95.10	95.40

de hârtie piese	2.53	2.54
---------------------------	------	------

de bancă românească (100 lei)	94.55	95.25
-------------------------------	-------	-------

„ „ sârbească (100 den.		
-------------------------	--	--

1902	92.50	95.—
----------------	-------	------

— Los al impr. serb. per. cu		
------------------------------	--	--

stampilă austr. 13 Ian.		
-------------------------	--	--

1902	94.8	—3
----------------	------	----

LOSURI.

nom.	Bani	Marfă.
------	------	--------

— Losuri „Bazilika“	19.50	21.50
-----------------------------	-------	-------

„ „ cu stam.		
----------------------	--	--

austriacă de	21.—	23.—
------------------------	------	------

„ „ bilet		
---------------------	--	--

câştig	6.—	8.—
------------------	-----	-----

— Impr. oraş. Vien. din . . .	510.—	525.—
-------------------------------	-------	-------

— Los al oraşului Buda cu	155.—	165.—
---------------------------	-------	-------

„ „ „ „		
-------------------	--	--

stampilă austriacă.	160.—	170.—
-----------------------------	-------	-------

— Los „Jó sziv“ . . . austr.	10.—	11.—
------------------------------	------	------

„ „ cu stampă credit	10.—	11.—
----------------------	------	------

— „ de bancă de		
hipot. maghiar	40.—	44.—
— „ de bancă cu st. aust.	46.—	51.—
10. — Los al crucei roş. magh.	27.—	29.—
10. — „ „ „ cu st. aust.	29.—	31.—
24. — „ „ „ bilet de câştig	9.—	11.—
42. — Los al crucei roşie ital .	42.—	44.—
cu stam. Austriacă	45.—	47.—
20. — Los al crucei roşie austr.	54.—	56.—
200. — Los al inst. de cred austr.	465.—	475.—
de argint) 92.25	93.25	
84. — Los Pálffy	160.—	170.—
96. — Los al imprum. serb. per.		
100 fl. 2% inter. 13 Ian.		

INSERTIUNI și RECLAME.

Primul
și singurul institut de
specialitate p. spălarea
și curățirea rufelor
306 al lui
Bettelheim K.
ARAD, Aulich Lajos-u. 2.
Nr. Telefonului 184.

Stabiliment de Hydrotherapie.**„Wällischhof.“**

Stațiune de tren și poștă Brunn —
Maria — Euzersdorf, 30 min. departe de
Viena. 234

Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi
electrice, de aer de soare, massage, electri-
sare, gimnastică svedă etc).

Prețuri moderate

Cu prospecte și informațiuni mai de-
tailate stă la dispoziție direcțiunea și me-
dicul stabilimentului: Dr. Marius Sturza.

ȚIGLE CĂRĂMIZI

mai departe țigle pentru poduri de case 4
cm. de groase, țigle pentru fântâni, țigle
pentru traverse, și ori-ce alte țigle nece-
sare la zidiri se fabrică în cantitate mare
la stabilimente fabricii de țigle și cără-
mizi dela Micălaca. — Proprietar al firmei

POLLAK SÁNDOR,

— ARAD, BIUROUL CENTRAL. —

ARAD, Haltér Nr. 1. Telef. 206

și 255 293

Condițiuni favorabile de plătit, prețuri
echitabile.

TIPOGRAFIA**„TRIBUNA“**

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare ori-ce lucrare
ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în ori-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii,
plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebre, cărți de vizită, etc. etc.

⊙ ⊙ Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou. ⊙ ⊙

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus
înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai
lute răsuneț acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.

Noutate la curățenia locuințelor!

Respectuos aduc la cunoștința on public, că după lungi experiențe dispun de un așa mijloc, în care pot primi pe lângă garanță și încredere

stărpirea insectelor din
locuințe cu desăvârșire.

Vopsese odăi, săli, etc.

de gală și mai simple, dela cerințele cele mai simple până la cele mai pretensive pe lângă prețuri foarte convenabile. Rugând on. public pentru binevoitoare comisiune, rămân cu deosebit respect

258

GUTTMANN SÁNDOR

vopsitor de odăi.

Weitzer János-utca 19. szám. partere.

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință că am deschis în Arad-Belváros strada Választó Nr. (casa proprie) atelier

de măsurit pentru zidiri și mobile

unde pregătesc lucrările aparținătoare acestei branșe pe lângă cele mai ieftine prețuri în modul cel mai curat

Primesc lucrări aparținătoare branșei mele, anume lucrări de măsurit la zidiri lucrări ori reparări de mobile după moda cea mai nouă

în modul cel mai bun executate și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Experiențele de mai mulți ani, făcute în fabrica lui *ifj. Ceiler István*, precum și folosirea de lemn uscat și cel mai bun nu adus în poziția aceea plăcută că în privința asta să satisfac ori-cărei comande.

Recomandându-mă spriginului binevoitor al p. o. public

rămân cu stimă:

Pápay Lajos,
măestru-măsar.

289

Ocasiune excepțională!

Din cauza zidirei și câștigării de local, vinдем pentru prețuri originale de fabrică:

Servicii de prânz, de cafea, de ceai și de mocca. Ceasce de cafea, ceai și de mocca în sute de feluri. Farfurii, tot felul de etaloane (blide) și ștelage pentru fructe și aluaturi.

SERVICII DE STICLA fabricate excelente din țeară și din străinătate. STICLE, PAHARE, FĂRFURII DE STICLA dela cele mai simple până la cele mai fine.

SERVICII Pentru LICORURI, VIN, ȘI BERE colorate ori din sticlă de cristal. Obiect de lux și folosire de alpaca și argint de China, execuțiunea cea mai modernă.

Obiecte de lux, vase, figuri etc. din porțelan fin, maiolica și fayence. — Vase de nichel, mărfuri de metal, articol pentru arangiarea de culine. —

Tasuri pentru servirea de licor, și altele din lemn, sticlă și metal.

Requisite de mâncare din alpaca, ori argintate ori nickelizate, fabricate din țeară.

Lămpi: Pentru saloane, dormitor, refectorii, bloururi, pentru apartamente de biliard și cabinete de lectură: Pentru restaurante, localuri de grădini și buline. Cu luminare electrică, de gaz, acetylen, petrol ori spirit

Ocasiune binevenită dar foarte scurtă pentru cumpărarea de trusouri, și alte lucruri pentru arangiarea de locuințe, ville, verande și locuințe de câmp.

308

Gebhart J. és Fia.

ARAD, Andrásy-tér 16 szám.

Fondat la 1850 Nr. Telefon. de stat și com. 219.

Comande din provincie se eșcută prompt și la moment. Izvor potrivit pentru revinzători, uiegar, măsurari și restaurante.

— Intreprindere de sticlărie. —

Tuschák Vilmos

argintar.

310

ARAD, Batthányi-utca 23, I em. 8 ajtó

Primesc ori-ce fel de lucru aparținător acestei branșe pentru prețurile cele mai moderate și pe execuțiunea cea mai bună.

CSOBÁN TIVADAR

măestru zidar diplomat.

A R A D, Deák Ferencz-utca 34 sz.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primesc tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primesc construirea de planuri, faceri de budget pentru prețuri foarte ieftine.

299

Cu toată stima:

CSOBÁN TIVADAR.